

Violència Lingüística i Comunicativa contra les Dones

Montserrat Ribas Bisbal

Departament de Traducció i
Ciències del Llenguatge

(UPF)

Febrer del 2020

Empreu aquest identificador per citar aquest document
MUÑOZ PUIG, Marina; VERGE MESTRE, Tània. *Fitxes docents per treballar l'abordatge de la violència masclista*.
Barcelona: UPF, 2020.

Índex

Àmbit d'aplicació

[Graus](#)

[Assignatures](#)

Abordatge docent

[Temes específics que es poden tractar](#)

[Activitats de seminari](#)

Referències

[Referències bibliogràfiques](#)

[Altres recursos](#)

Àmbit d'aplicació

Graus

Grau en Llengües Aplicades; grau en Traducció; grau en Humanitats;
grau en Comunicació; grau en Periodisme

Assignatures

Estudi de Casos: Llengües i Societat; Llengua, Comunitat i Ideologia;
Taller de Traducció i Mitjans de Comunicació; Mediació Cultural i
Assistència Social; Seminari de Llengua (CA)

Abordatge docent

Temes específics que es poden tractar

1. La violència lingüística contra les dones en el sistema de la llengua (expressions i significats codificats als diccionaris).
2. La violència lingüística contra les dones en els usos lingüístics quotidians (expressions col·loquials, tractaments formals, formes que fixen els mitjans de comunicació, la publicitat, les xarxes socials, etc.).
3. La violència comunicativa contra les dones a les interaccions (posicions que ocupen les dones, torns de paraula, confrontacions de què són objecte, tipus de respostes que reben, etc.).
4. La violència lingüística i comunicativa contra les dones a través de les formes expressives multimodals que reproduïxen estereotips i prejudicis socials i culturals.
5. La violència lingüística i comunicativa contra les dones en la construcció dels relats socials (com apareixen representades: què protagonitzen, com se les caracteritza, quines accions fan, quins objectius pretenen assolir, amb qui i què se les relaciona, etc.).

Activitats de seminari

- Detecció i anàlisi de com s'expressa verbalment la violència contra les dones (a les interaccions quotidianes, als acudits, a les cançons, a les xarxes socials, etc.).
- Anàlisi de les microviolències masclistes que reproduïxen els missatges verbals i no verbals de la publicitat.
- Anàlisi de les violències comunicatives contra les dones que s'expressen a través de patrons comunicatius culturalment arrelats al cinema i a les telesèries (fórmules de cortesia, elogis de certes característiques i conductes, estils i comportaments verbals i no verbals, etc.).
- Anàlisi dels relats que fan els mitjans de comunicació de la violència masclista (com es caracteritza els agents?, com l'acció?, on se situa la violència?, quines circumstàncies s'esmenten?, etc.)

*Aquestes anàlisis es poden fer des d'una perspectiva interseccional; és a dir, observant les diferències que introdueixen variables com l'origen social o geogràfic, l'opció sexual, la transició de gènere, etc., de les dones objecte del nostre estudi.

Referències

Referències bibliogràfiques

- HOLMES, Janet; MEYERHOFF, Miriam. *The Handbook of language and gender*. Malden (Mass.): Blackwell, 2003.
- HOLOSHITZ, Tamar; CAMERON, Deborah. "The linguistic representation of sexual violence in conflict settings". *Gender & Language*, 8 (2), 2014. Pàg. 169-184.
- LOCKWOOD HARRIS, Kate; PALAZZOLO, Kellie E.; SAVAGE, Matthew W. "'I'm not sexist, but...': How ideological dilemmas reinforce sexism in talk about intimate partner violence", *Discourse Society*, 23 (6), 2012. Pàg. 643-656.
- LLEDÓ, Eulàlia. *Cambio lingüístico y prensa*. Barcelona: Laertes, 2013.
- NEMI NETO, Joao. "Queer pedagogy: Approaches to inclusive teaching", *Policy Futures in Education*, 16 (5), 2018. Pàg. 589-604.
- PARDO, María Laura; CARRIZO, Alicia E. "El discurso sobre la violencia doméstica en historias de vida", *RALED*, 18 (2), 2018. Pàg. 7-22.
- PERRONE, Reinaldo; NANNINI, Martine. *Violencia y abusos sexuales en la familia. Una visión sistémica de las conductas sociales violentas*. Buenos Aires: Paidós, 2007.
- RIOS, Oriol; CHRISTOU, Miranda. "Más allá del lenguaje sexista. Actos comunicativos en las relaciones afectivo-sexuales de los y las adolescentes", *Revista SGNOS*, 43. Número Especial Monográfico 2, 2010. Pàg. 311-326.
- SANTAEMILIA, José; MARUENDA, Sergio. "The linguistic representation of gender violence in (written) media discourse: The term 'woman' in Spanish contemporary newspapers", *Journal of Language Aggression and Conflict*, 2 (2), 2014. Pàg. 249-273.

Altres recursos

Informes, recursos audiovisuals, etc.

- LLEDÓ CUNILL, Eulàlia. *El sexisme i androcentrisme lingüístic. Dades, reflexions i propostes* [Web]. Disponible en línia: <http://www.mujeipalabra.net/pensamiento/lenguaje/eulialledocunill/lengua_gnral.htm>
- Reflexions i propostes docents de *Netzwerk Frauen und Geschlechterforschung NRW*. Disponible en línia: <<http://www.gender-curricula.com/en/gender-curricula-startseite/>>

- UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID. [Quaderns de formació]. Disponible en línea: <http://eprints.ucm.es/9638/1/estudios_e_informes_n%C2%BA_4.pdf>
- Exemple de l'assetjament diari que pateixen les dones a través del llenguatge. Disponible en línea: <https://www.youtube.com/watch?v=j3mOaFgpU6c&list=PLYjaXOoLextvJqs56MW3M_Uv3t89esmN6&index=29>
- ARA O MAI [2bach - Short Movie]. [7SMF]. 2017. Disponible en línea: <<https://www.youtube.com/watch?v=IX---4oLr2U>>
- LIARTE, Rosa. *Existeixen els micromasclismes?*. TEDxPlazaDeLaMercedWomen. Disponible en línea: <<https://www.youtube.com/watch?v=i2bfCPEG8y4>>
- Curt contra la violència de gènere. Disponible en línea: <<https://youtu.be/hfGsrMBsX1Q>>
- Taller per treballar la violència de gènere a l'ensenyament secundari. Disponible en línea: <<https://www.youtube.com/watch?v=wXj5nqCjsA8&feature=youtu.be>>

Fonts de dades (bases de dades o informes amb dades)

- TOLEDANO BUENDÍA, Carmen; ABRIL MARTÍ, María Isabel; DEL POZO TRIVIÑO, Maribel; AGUILERA ÁVILA, Laura. "Hacia una especialización en interpretación en el ámbito de la violencia de género: investigación, formación y profesionalización MontI", *Monografías de Traducción e Interpretación*, 2, 2015. Pàg. 139-160. Disponible en línea: <<https://www.redalyc.org/pdf/2651/265146985005.pdf>>
- SECRETARIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA. INSTITUT CATALÀ DE LA DONA. *Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua*. 2005. Disponible en línea: <<https://llengua.gencat.cat/permalink/c8d39276-5382-11e4-8f3f-000c29cdf219>>
- RIUS, Mayte. "Llenguatge o ideologia". *La Vanguardia*, 2016. Disponible en línea: <<https://www.lavanguardia.com/encatala/20161024/411252468065/llenguatge-o-ideologia.html>>
- *Cap al progressisme en publicitat: Retrats de gènere*. Disponible en línea: <<https://www.wfanet.org/app/uploads/2018/06/WFA-Guide-to-Progressive-Gender-Portrayals-in-Advertising.pdf>>